

Samverkan i gränsland

Utvärdering av socialfondsprojektet Framtidsspår

2009

Vad är det som gör att ett projekt kan sägas vara framgångsrikt? Kan ett projekt sätta spår in i framtiden? Hur går det till? Hur blir man som deltagare motiverad för att komma vidare i livet? Vilka metodiska och pedagogiska grepp behövs för att detta ska förverkligas? Hur gör man i praktiken för att bygga en samverkan mellan väldigt olika organisationer?

Detta är några av frågorna som den här utvärderingsrapporten reflekterar. Den vill väcka intresse, lärande, debatt. Om vi vill att socialfondsprojekt ska göra skillnad – hur gör vi det? Vilka hinder ser vi? Vilka möjligheter?

Samverkan i gränsland är en utvärdering av det andra året i socialfondsprojektet Framtidsspår, som bedrivs i stadsdelen Gunnared i Göteborg.

Gunnar Svensson
Integratia konsult

Samverkan i gränsland

Innehåll

1. Utvärderingsmetod och upplägg	3
2. Bakgrund	4
3. Å r 2009 i projektet – balans mellan uppgång och fall.....	4
4. Motiverad – få tag i sina drömmar	6
4.1. Ljungskile folkhögskola	6
4.2. Ingången	9
5. Samverkan - för att nå en långsiktig förändring	10
5.1. Samverkan i gränsland och samverkansplattform	10
5.2. Rapporten "Samverkan för att möta unga"	12
5.3. Har Gunnaredslotsarna något med Framtidsspår att göra?	13
5.4. Input/output – tankar om samverkan i backspegel, nuläge och inför framtiden	13
6. Med sikte på framtiden – några reflektioner vid början av sista året i projektet	15
6.1. Fokus arbetsmarknad	16
6.2. Fokus långsiktig samverkan	16
6.3. Fokus organisation och kommunikation.....	17
6.4. Fokus lärande och implementering, tillgänglighet och jämställdhet	17
6.5. Fokus strukturförändringar och strategisk påverkan.....	18
6.6. Fokus ungas röst.....	18

1. Utvärderingsmetod och upplägg

Utvärderingen av Framtidsspår är en processutvärdering, vilket innebär att utvärderaren just följer processen i projektet, genom deltagande i möten med styrgrupp, projektledning, operativ grupp och med många samtal med projektledare och medarbetare. Fokus i denna typ av utvärdering flyttas från att vara koncentrerat på det slutliga resultatet till att se hur resultatet växer fram i en process. Hur sker själva lärandet i denna process? Och hur kan utvärderaren bidra som ett konkret lärandestöd?

Upplägget av utvärderingen är kvalitativt och bygger förutom reflektioner under årets gång på enskilda intervjusamtal med projektdeltagare i Ljungskile folkhögskola och med vissa av projektets medarbetare.

Rapporten inleds med att ge en kort bakgrund till projektet – för utförligare bakgrundsbeskrivning hänvisas till projektansökan och tidigare utvärderingsrapport. Därefter ges en snabbelysning av året i projektet som kan sägas ha balanserat mellan uppgång/framgång och motgångar/svårigheter. Huvuddelen av rapporten tar fasta på två olika teman eller perspektiv, deltagarnas och de samverkande organisationernas.

Motiverad – få tag i sina drömmar handlar om verksamheten vid Ljungskile folkhögskola, som bedriver en högskoleförberedande stadsdelsförlagd utbildning i Lövgärdet. Verksamheten speglas framförallt genom intervjuer med deltagare, men också sett från de samverkande organisationerna. Den tar också upp projektets arbetsträningsdel Ingången, som i den form den bedrivits lades ner under hösten 2009. Rapporten reflekterar kring begrepp som framgång och resultat och kanske också komplicerar bilden av dessa begrepp emellanåt.

Samverka – för att nå en långsiktig förändring handlar om hur samverkan mellan de nio organisationerna i Framtidsspår praktiskt har utvecklats under året. Hur lyckas man med samverkan rent konkret när det är så olika organisationer – i storlek, uppbyggnad, ansvarsområden? Vad kan offentlig sektor, kommunala och icke-kommunala bostadsbolag och frivilligorganisationer lära ut till och av varandra? Vilka avtryck har samverkan hittills lämnat i de olika organisationer som ingår? Vad ser organisationerna som sitt bidrag – sin input – och vad får de ut – output – av samverkan. Här ges också en blick i backspegeln och parternas reflektion kring vad som borde gjorts annorlunda, men också ett avstamp inför projektets sista år och vad man nu bör prioritera. Påverkar samverkan organisationerna på hemmaplan? Vilka förberedelser görs för att projektet ska lämna spår in i framtiden, där denna samverkan består?

I Med sikte på framtiden – några reflektioner vid början av sista året i projektet sammanfattar utvärderingen några av de fokus som projektet bör ta fasta på inför år 2010.

Rapporten vänder sig först och främst till projektets samverkande parter, vidare till Svenska ESF-rådet som genom Europeiska Socialfonden delfinansierar projektet, samt till intresserade personer och organisationer, som bedriver eller har för avsikt att bedriva sociala och/eller arbetsmarknadsprojekt för utsatta grupper.

2. Bakgrund

Framtidsspår bedrivs under tiden 2008-05-01–2010-12-31. Projektägare är Göteborgs Räddningsmission. Samverkande organisationer är SDF Gunnared genom Individ och Familjeomsorg samt Fritid Gunnared, bostadsbolagen Bostads AB Poseidon och Stena Fastigheter, vidare Ljungskile folkhögskola, studieförbundet Bilda samt frivilligorganisationerna Fryshuset/United Sisters, Rosa huset i Lövgärdet samt Föreningen Eklövet.

Det övergripande syftet med projektet är förebygga att unga människor hamnar i utanförskap och genom detta främja ungas väg till etablering på arbetsmarknaden. För de samverkande organisationerna är målsättningen att skapa en modell för samverkan som tillvaratar resurser på ett bättre sätt, som förebygger att unga hamnar i utanförskap och underlättar ungas etablering på arbetsmarknaden. Ansökan talar om en metodplattform och manual som ska tas fram för att beskriva denna samverkan.

Framtidsspår arbetar med ett helhetsperspektiv, som innebär att organisationerna behöver komma i kontakt med ungdomarna där de befinner sig, för att förebygga utanförskap och fånga upp dem som befinner sig i ett sådant. I detta helhetstänk är det naturligt att också verksamheter som kan ses som sociala eller fritidsverksamheter ingår. De utgör en del i projektets övergripande målsättning.

Budgeten för hela projektperioden är på ca 20 milj, varav ca 9 milj kommer från Europeiska Socialfonden.

Målgruppen är unga 16-24 år, vidare projektets samverkande organisationer samt slutligen organisationer i det omgivande samhället – ”mottagare av projektresultat” - för att använda ESF-terminologi.

För utförligare beskrivning av projektet – bakgrund, målgrupper, mål, genomförandeplan, organisation, hur man arbetar med jämställdhetsintegrering och tillgänglighet med mera – hänvisas till ansökan samt till förra årets utvärderingsrapport.

3. Å r 2009 i projektet – balans mellan uppgång och fall

Det första dryga halvåret i projektet, dvs från projektstart i maj 2008 och resten av det året, handlade mycket om att hitta former för samverkan och att organisera projektverksamheten. Förra rapporten speglade detta, både utifrån de samverkande organisationerna och från deltagarna.

Styrgruppen hittade relativt snabbt ett förhållningssätt av öppenhet och tillit till varandra, både som personer och organisationer. I den operativa gruppen, som samlade projektledare från de olika verksamheterna i projektet, tog detta längre tid. Här fanns inledningsvis mer av revirtänkande och bevakande än av vilja till ömsesidig samverkan. Alla hade ”nog av sitt” och såg inte riktigt målbilden av vad en långsiktig samverkan skulle leda till. Kanske berodde skillnaden också på att styrgruppen hade en kickoff med praktiska övningar, där man verkligen fick samarbeta i praktiken. Något motsvarande gjorde inte den operativa gruppen. Det tog också tid innan alla aktörer formerades. Från början var det tänkt att det skulle finnas två eller tre operativa grupper, men under lång tid fanns egentligen bara en. Deltagandet i denna operativa grupp varierade personellt, men också med

organisationer, vilket försvårade kontinuitet och utveckling. Under senare delen av år 2009 har dock förtroendet vuxit fram och arbetet har blivit mer fokuserat och framtidsinriktat. Från att ha innehållit en tyngdpunkt på avrapportering började samtalet ta form kring samverkan och vad det ska leda till. Syftet med den operativa gruppen blev därmed tydligare för de deltagande personerna/organisationerna.

Som ett resultat av den operativa verksamheten i projektets musikverkstad Svängdörren producerades under senare delen av 2009 skivan Framtidsspår – 18 låtar av olika karaktär, med text och musik producerade av och med ungdomar. Skivan speglar både området, projektet och de livsfrågor unga berörs av.

Den socialsekreterare som enligt planen skulle finnas i projektet, frikopplad från sin vanliga tjänst, kom inte in förrän på försommaren. Under hösten har hon arbetat fram rapporten *”Samverkan för att möta unga – möjligheter och hinder”* som beskriver utgångspunkter, nytta och rekommendationer för fortsatt samverkan organisationerna emellan. Vi återkommer till den under kapitlet *Samverkan – för att nå en långsiktig förändring*.

Under hösten förändrades förutsättningar för Individ- och Familjeomsorg i SDF Gunnared att köpa arbetsträningsplatser på Ingången och platserna för de deltagare som fanns där avslutades. Motivet var främst ekonomiskt – arbetsträningsplatser skulle vara för kort tid, högst tre månader, och flera av deltagarna på Ingången hade varit inskrivna där betydligt längre tid. Stadsdelen går med underskott och därför avslutades tillfälligt alla köp av arbetsträningsplatser externt. Ingången avslutades och personal sades upp som varit anställda i denna del av projektet. Detta ställde situationen i projektet i ett dramatiskt läge: dels var arbetsmarknadsdelen av projektet en väsentlig del i projektplan och ansökan, dels utgjorde den en betydande medfinansiering. Hela projektet riskerade därmed att få avslutas i förtid, trots mycket lyckade resultat i den andra heltidsverksamheten – folkhögskolan och trots att samverkan, som var ett av de bärande elementen i projektet, hade burit frukt på många olika sätt, inte minst genom den rapport som tagits fram av socialtjänstens handläggare i projektet, genom framväxande av ett samarbete kring den s k bostadsplattformen samt ett alltmer konkret samarbete i den operativa gruppen.

Under slutet av år 2009 kom arbetet igång i den s k bostadsplattformen, där bostadsbolagen, socialtjänsten och projektägaren Göteborgs Räddningsmission samlades för att avgränsat diskutera bostadsfrågan, både kopplat till projektet, men också långsiktigt. Arbetet tog intensifierad fart genom att Ung och Trygg – ett strategiskt stadsövergripande samarbete i Göteborg - kom med som samarbetspartner och med en konkret och utprövad modell för ungdomsboende, som man nu vill tillämpa i Gunnared, i samverkan med projektet.

Ytterligare en sak som påverkade projektet var att projektledaren var sjukskriven under större delen av hösten. Uppgiften övertogs av enhetschefen för Förebyggande-Integration på Göteborgs Räddningsmission och under innevarande år delas projektledarskapet mellan henne och ordinarie projektledare.

5

Nu, i början av år 2010, har den dramatiska händelseutvecklingen lett till en viss omprioritering av resurser i projektet och plötsligt står projektet med nya spännande utmaningar och möjligheter framför sig under det sista året:

- Socialtjänsten kommer istället att köpa platser för sysselsättning, nu med fokus på dem som ännu står så pass långt från arbetsmarknaden att det inte är fråga om en reguljär arbetsmarknadsträning utan mer av social träning, som ett första steg att ta sig vidare mot arbetsmarknad och ett ordnat liv.
- Planer finns för fortsatt arbetsträning, som kommer att upphandlas inför senare delen av året.
- Dessutom startar i februari en satsning på s k FUGA-utbildningar, introduktionsutbildningar i folkhögskoleregion, för att motivera ungdomar som är inskrivna i ungdomsgarantin till fortsatt utbildning. Dessa utbildningar kommer att ske i regi av Ljungskile folkhögskola och Folkhögskolan i Angered, som vardera kommer att ha en grupp om 15 deltagare placerade i Framtidsspårs lokaler i Lövgärdet.
- Boende-plattformens arbete har inspirerats av en modell från Hisings Backa, "Backa Base", som nu kommer att prövas i Gunnared. Ung och Trygg blir en viktig samarbetspartner i detta. I korthet handlar det om att unga får möjlighet till praktik samtidigt som de erbjuds boende. Faller det hela väl ut utmynnar det i att ungdomen får ett eget hyreskontrakt.
- Planerna för en långsiktig samverkan bortom projektiden mellan de samverkande organisationerna har börjat komma igång på allvar.

Detta innebär sammantaget att projektet har gått från att ha varit på randen till en avveckling i förtid till att nå ett mycket intensivt avslutande år. Utmaningarna för att ta lärdomar vidare in i framtida samarbete är stora, men möjligheterna för detta är också goda, utifrån den samsyn och samverkan som uppnåtts.

4. Motiverad – få tag i sina drömmar

4.1. Ljungskile folkhögskola

Under året har ca 15 elever varit inskrivna som deltagare i den folkhögskolekurs som Ljungskile bedriver, förlagd till Lövgärdet, i lokaler som hyrs av Stena fastigheter, en av projektets samarbetspartners. De flesta har deltagit sedan starten av kursen i oktober 2008, några har kommit till under resans gång och några har avslutat för att de är klara med sina gymnasiebetyg.

"Tidigare har de inte kunnat styra över sin framtid, nu kan de, genom att få komplett gymnasiebetyg, hålla liv i sina drömmar, som de nästan släppt på vägen, för steget till en folkhögskola eller komvux har varit för långt. Målgruppen ser inte riktigt ut som vi hade förväntat oss; de är skärpta, det handlar bara om koncentration, hitta den inre drivkraften." Så uttryckte sig Kicki Karlsson, lärare vid folkhögskolan, i förra årets utvärderingsrapport.

Under året uppstod en viss dramatik i kursen, eftersom de flesta av deltagarna till att börja med hade deltagit med försörjningsstöd. Efter sommaren omprövades detta av socialtjänsten, vilket resulterade i att de allra flesta fick söka CSN-stöd om de ville fortsätta studierna i folkhögskolan. Det uppstod en debatt kring vad som egentligen hade lovats – deltagarna är i intervjusamtal rörande ensen om att de hade utlovats att få gå på försörjningsstöd under hela utbildningstiden. Från Socialtjänstens sida menade man att avsikten var att kursen skulle vara en baskurs, förberedande för fortsatta studier vid folkhögskola eller kommunal vuxenutbildning. Eleverna var emellertid mycket motiverade och ville fullfölja studierna för att få kompletta gymnasiebetyg, ett resultat som tolkades

positivt av styrgruppen och det bestämdes att fortsätta kursen med dessa elever, så att de skulle kunna få gymnasiebetyg. I slutändan bestämde sig i stort sett alla deltagarna för att fortsätta utbildningen trots förändrade ekonomiska förutsättningar.

Vad var det som hände som gjorde deltagarna så motiverade, att de plötsligt kände att de kunde styra över sin framtid, få tag i sina drömmar och våga tro på en förändring, en motivation som var stark nog för dem att fortsätta skolan, trots det som de uppfattade som ett löftesbrott? Det var en utgångspunkt i intervjusamtalen med dem. Låt oss ge några av dem ordet:

"Mitt mål är att bli advokat, läsa juridik. Kan inte tänka mig att bli något annat. Om jag inte kommer in ska jag fortsätta plugga tills jag kommer in. Då hjälper jag folk, försvarar folk, har själv varit i den situationen att jag behöver bli försvarad. Som advokat har du olika (rätts)mål varje dag, man träffar olika människor. Jag har egentligen haft den här drömmen sen jag gick i femman. Nu känns det som att om jag kämpar lite mer så fixar jag det, men i Burgården kändes det som att det kommer jag aldrig att fixa. Nu är det som att drömmen är inom räckhåll."

Tjej, 20 år

"Nu känns allt ok, jag tränar, går i skolan, spelar fotboll. Mitt mål är först att bli klar med mina betyg, ta körkort, fortsätta träning och fotboll. Som liten hade jag dröm om att bli fotbollsproffs, men nu tänker jag mer att hålla på med fotbollen som tränare, ta en tränarutbildning. Min dröm är det, jag lever fotboll, jag andas fotboll, det är mitt liv, jag skulle inte klara mej utan det. Det har hjälpt min hälsa, hållit mig undan från kriminella saker. Det är en grej att fortsätta med. Helst vill jag träna ungdomar."

Kille, 21 år

"När jag är klar med det här vill jag börja plugga till elektriker, praktisera i ett elföretag. Min farbror jobbar med sånt, det verkar roligt och intressant, sen har jag hört att det finns alltid jobb. Mitt mål är att jag ska börja där till hösten. Det har blivit klarare för mig under tiden här. Först visste jag inte vad jag skulle göra, sen kom det här upp. "

Kille, 20 år

"Mina framtidsplaner är att bli socionom, för jag vill hjälpa ungdomar att bli starka och hitta sig själva. Mitt mål just nu är att börja på ett universitet i Australien, håller på att söka, om jag kommer in åker jag i februari. Jag är redan klar med allt utom några frågor i naturkunskap, mitt mål är att bli klar till jul (fotnot: intervjun gjordes i början av december, i skrivande stund har den här tjejen kommit in på utbildningen, firats av på folkhögskolan och i nästa vecka åker hon iväg). En tjejkompis ska också plugga där. Jag ska skicka in min ansökan idag. Ska plugga Social work. Om jag klarar mig ska jag vara kvar där hela utbildningen, fyra år. Sedan hoppas jag att komma tillbaka till Göteborg,

söka jobb i Angered eller någon annan förort. Idén om att bli socionom fick jag redan när jag gick i nian, men sen blev det starkare och starkare känslor för att bli det. Har umgåtts mycket med många olika slags människor, har sett det ena och det andra, därför skulle jag kunna bli en bra förebild för andra. Min passion är att hjälpa ungdomar som inte kan klara livet på egen hand, jag har varit i den situationen själv. Min vilja var så stark, därför klarade jag upp min situation. När du blir sårad, när du blir nedtryckt får du en stark känsla inom dig: varför låter jag allt det här hända mig? Jag ska visa att jag kan bli nåt! Drivkraften – du vaknar upp en dag och inser att ditt liv bara går ut på att vara med kompisar, du får skit från din lärare och din rektor, du börjar skämmas, undrar vad du sysslar med. Folk framför mig öppnade mina ögon – föräldrar, lärare, vänner. Därför har jag den drivkraften att hjälpa andra för att jag har blivit hjälpt själv. Det finns många talangfulla ungdomar i Lövgärdet, men det är inte många som lägger märke till det. En del bränner och gör bus för att synas. Många tänker att det är ingen idé att plugga vidare, det är ändå ingen som bryr sig. Det är synd för många av de här barnen är underbara.”

Tjej, 21 år

”För mig är det en stor dröm att bli en idrottslärare, kompisar som jag har och föräldrar tycker det är konstigt, men för mig räcker det med en vanlig stabil lön. Det skulle vara sjukt roligt, tror att det skulle vara kul varje dag. När jag gick i nian i Lövgärdetskolan fick jag praktisera som idrottslärare, det var så roligt. Jag hade alltid tyckt mycket om idrott, tidigare trodde jag alltid att jag skulle bli fotbollsspelare, men då i nian började jag tänka på idrottslärare. För att förverkliga mina mål behöver jag satsa på skolan, förhoppningsvis komma in på högskolan och ha de betyg som krävs, och sedan hålla ut och klara den pressen, exempelvis om jag måste flytta från Göteborg. Det blir svårt att lämna fotbollslaget och familjen, samtidigt som det kanske skulle vara spännande och lite skönt att pröva att komma härifrån. Skulle förmodligen hjälpa mig att ägna mer åt studier. Det är svårt att säga nej när alla ens kompisar träffas, men om man bor ensam i en annan stad finns inget att skylla på, då är det lättare att ägna sig åt plagget.”

Kille, 20 år

”Först hade jag planerat att bli advokat, men det blev inte så, sen bestämde jag att bli fritidsledare, men det tänker min syster och jag vill inte hamna i samma klass som hon, men sen har jag bestämt att bli lågstadielärare, det är jag ute efter att bli. Här har jag varit lite extralärare och fått höra att jag är så bra på att lära ut. Så mina mål har förändrats under tiden här. Nu känner jag verkligen att det är lärare som är min grej.”

Tjej, 22 år

”Har fått framtids tankar nu, hade inte det tidigare, tänkte inte alls, trodde inte jag skulle kunna bli nåt. Skolan är skitbra, vi är som en familj i skolan, ingen mobbning, ingenting. En vanlig skola är större och det är mindre kontroll. Här arbetar vi mycket i grupper, t ex Danial och jag jobbar tillsammans i naturkunskap o hjälper varandra. Idag blev jag färdig med engelskan, den svåra, trodde aldrig jag skulle klara det, trodde jag var dum. Tidigare har jag fått höra att jag var korkad och dum, men jag är dyslektiker, jag kom på det själv, men här får jag stöd.”

Kille, 23 år

”Den här skolan skiljer sig från gymnasiet, det var ingen som brydde sig om du gjorde dina läxor i gymnasiet, här finns en närhet, lärarna stöttar oss, även när det gäller problem som ligger utanför skolan, här har vi blivit mer som en familj, här får du en oerhörd stöttning, både lärarna och kompisarna vill att du ska lyckas. Kompisarna betyder jättemycket. Att vi gjorde i ordning lokalerna betydde också mycket, det blev en bra vänskap, det klickade med alla. Vi umgås mycket på fritiden också. Metoderna här är en skillnad mot i gymnasiet– man får mer uppmärksamhet och hjälp här. Kicki hjälper till med allt, man får mycket hjälp precis där man är, lärarna vet hur det går för dej. Här har du alltid någon som pushar på dej.”

Tjej, 19 år

I de olika intervjusamtalen har eleverna på ett mycket starkt sätt, som verkligen berör, berättat om hur de hittat sin drivkraft och motivation igen, som många av dem hade tappat eller inte ens haft. Att skolan betydde mycket för dem berättade de redan i förra årets utvärderingsrapport. Då hade jag som utvärderare intervjusamtal med dem i mindre grupper. Inför det här årets utvärdering träffade jag dem enskilt. Naturligtvis var det valfritt om de ville bli intervjuade, men de allra flesta ville, flera av dem till och med frågade när det var deras tur. Metoden att arbeta i egen takt, med möjlighet att ta ämnen i den ordning man vill, att ha tillgång till en större lärartäthet och ha en mindre klass än i den vanliga gymnasieskolan, har varit avgörande för framgången. Att skolan också geografiskt är belägen i Lövgärdet har betytt mycket för många, liksom att de själva fick hjälpa till att iordningsställa lokalerna i studiestarten hösten 2008.

Tyvärr ger inte utvärderingsrapporten utrymme att låta allt komma till uttryck som ungdomarna har berättat. Kanske kan det finnas någon annan form för att göra det. Deras berättelser är inte bara ett avskalat och levande stycke nutidsliv, de ger också levande exempel på hur tillgänglighet och jämställdhet – bärande principer i socialfondsprogrammet – kan omsättas i vardagen. Vad betyder det att finnas i en liten grupp, där man med sitt funktionshinder kan få den uppmärksamhet som är nödvändig för att komma vidare i livet? Här finns en modell som svarar på det behovet. I gruppen är det en jämn könsfördelning och själva undervisningsmetoden har underlättat ett tydligt jämställdhetsperspektiv.

En stadsdelsförlagd utbildning i folkhögskoleregi som denna är ett nyskapande och innovativt grepp. Planer finns för ett folkhögskolecentrum i nära samarbete med Angereds gymnasium, vilket skulle vara ett oerhört spännande initiativ, som kan ge nya möjligheter till grupper som annars riskerar att hamna utanför arbetsmarknaden och det etablerade samhället.

4.2. Ingången

Vad hände då med verksamheten vid Ingången? Hur påverkade det ungdomarna där och vad händer för dem? Om folkhögskolan beskrivs som en framgångssaga, skall man då säga att Ingången var motsatsen, eftersom den verksamheten lades ner? Nej, fullt så enkelt kan inte beskrivningen göras.

”Ur klientperspektivet är det inte så stor skillnad på resultatet. Vi hade döpt det till arbetsträning, men det var en form av sysselsättning, men resultatet hos klienterna hos dem som varit där längre tid är goda”, säger Hellevi Sandström, enhetschef på Individ och Familjeomsorg, SDF Gunnared.

Deltagarna i Ingången visade stor handlingskraft och flera av dem deltog på stadsdelnämndssammanträdet i december. Innan dess hade de träffat flera av politikerna för att uttrycka sitt missnöje med nedläggningen av Ingången och de konsekvenser detta innebar för dem. Deltagandet hade gett dem en drivkraft i detta, oavsett om det kallades arbetsträning eller någonting annat. För flera av de här ungdomarna såg bakgrunden trasslig och besvärlig ut. Att inte våga ta sig ut, att vara rädd för att sitta i en grupp tillsammans med andra, att ha tappat all ork för att ens komma upp om morgonen, att kanske bli utsatt för psykiskt eller fysiskt våld i sin närmiljö, att leva i en miljö där droger präglar tillvaron, att ha tappat både tro på och respekt för sig själv – så kunde bakgrunden se ut för ungdomarna som kom till Ingången. Var det arbetsträning eller sysselsättning de behövde? Det uppstod en meningsskiljaktighet mellan handläggare på socialkontoren och ungdomshandledarna på Ingången kring vilken insats som behövdes, längden på placeringen och innehållet i verksamheten. Nu, i efterhand, kan man se att det finns behov av både arbetsträning och sysselsättning – för olika målgrupper. Socialtjänsten har ingen rutin på att upphandla sysselsättning – det har funnits en föreställning om att den typen av insatser ska kunna skötas utan att köpa sådana tjänster, att det ska man fixa med egna resurser. *”Men jag tror vi behöver tänka om där”*, menar Hellevi Sandström. *”Framöver behöver vi också sysselsättningsplatser, även om det är för en annan målgrupp än dem som vi köper arbetsträning för”*.

Också för verksamheten i Ingången fanns ett tydligt jämställdhets- och tillgänglighetsperspektiv. Man jobbade medvetet på att bryta destruktiva könsrollsmönster. Den lilla gruppen, där individen fick stort utrymme att utvecklas, i en tät dialog med sin ungdomshandledare, tryggade ett tillgänglighetsperspektiv. För många deltagare var det detta första steg som var avgörande för deras fortsatta väg in mot arbetslivet.

Deltagarna på Ingången har slutat och verksamheten avslutades på hösten 2009. Ungdomshandledarna lade stor energi på att hitta vettiga fortsättningar för deltagarna, och i dagsläget finns ett par av dem i praktik i Räddningsmissionens olika verksamheter. De andra har gått vidare till andra praktikplatser. Tre av dem som gick på skolträning har fått fortsätta under våren 2010 för att få möjlighet till slutbetyg. Har tiden på Ingången varit bortkastad för dem? Knapptast, även om de inte gått ut på arbetsmarknaden i jobb. Flera av dem har kommit vidare och framförallt fått en stärkt självkänsla, något som inte minst deras kamp för sin verksamhet visade.

5. Samverkan - för att nå en långsiktig förändring

5.1. Samverkan i gränsland och samverkansplattform

Den här rapporten har kallats Samverkan i Gränsland. Det syftar dels på det gränsland som finns mellan olika organisationers och myndigheters uppdrag och ansvar, men också på att många verksamheter som finns inom Framtidsspårs hägn befinner sig i ett gränsland mellan det ”sociala rummet” och ”arbetsmarknadsrummet”. När projektet skapades var det för att medvetet skapa broar mellan flera av de här verksamheterna som redan bedrevs, inte för att enbart skapa nya temporära och begränsade arbetsmarknadsinsatser. Och sist men inte minst är det ju i ett gränsland många unga i målgruppen befinner sig – på väg, men ännu inte inne på arbetsmarknaden, och för många i ett gränsland mellan det etablerade samhället och det som det etablerade samhället kallar för ”utanförskap”.

En ambition är att arbeta förebyggande och fånga upp och stödja dem som befinner sig i det här gränslandet. Och för att göra det på ett effektivt sätt behöver alla inblandade aktörer bli bättre på att samverka. Hur går det då med den saken i Framtidsspår?

I förra rapporten diskuterades ett begrepp som förekommer i ansökan – att skapa en *metodplattform*:

”Men frågan är om någon vet hur denna metodplattform ska se ut, vad den innehåller och vad det står i en manual för ökad samverkan, som skall förbättra vuxenblivandet för unga i Lövgärdet. Och hur ska den arbetas fram? Här behövs både information och diskussion för att komma vidare och utveckla i praktiken det som man i teorin har beskrivit att man vill göra.

Kanske är det en ”samverkansplattform” som vi behöver tala om, snarare än en ”metodplattform”. Och manualen handlar väl i så fall om hur man konkret och praktiskt i olika situationer, verksamheter och planering kan utveckla en organisatorisk samverkan, hela tiden med de enskilda ungdomarnas bästa för ögonen.” (Ur utvärderingsrapport 2008)

Under året har också det skett en begreppsförändring och man talar om en samverkansplattform, som det man vill uppnå i samarbetet mellan olika organisationer. En konkret insats som har gjorts för att förtydliga innehåll och mål med denna samverkansplattform var ett metodseminarium under hösten, i samband med ett styrgruppsmöte.

Deltagare i metodseminariet var alltså enbart styrgruppen. Bland de viktigaste framgångsfaktorerna för samverkan som nämndes på seminariet var

- Gemensam kickoff med ”lek i skogen”. Kickoffen gjorde att tilliten växte fram mellan medlemmarna i styrgruppen
- Processen innan projektstarten. Flera av organisationerna hade redan en etablerad samverkan, t ex kring den årligen återkommande Lövgärdesdagen. Man såg från början fördelarna med en ökad samverkan
- Alla verksamheter fanns med redan under startsträckan (samtidigt konstaterades att personellt har det inte varit riktigt så)
- Tydlig gemensam målformulering under början av projektet

De hinder för samverkan som identifierades var flera. Några av dem var:

- Projektledarens roll är avgörande (på samma möte hade just besked lämnats om att projektledaren var sjukskriven)
- Avtal behövs mellan alla ingående parter (utifrån information på samma möte om att verksamheten vid Ingången skulle avslutas eftersom köp av platser upphörde)
- Ekonomisk redovisning behövs kontinuerligt vid varje styrgruppsmöte, så att svårigheter bättre kan förutses och förebyggas
- Alla i styrgruppen måste ha rätt mandat, dvs. att fatta beslut för sin organisations räkning
- Alla verksamheter i projektet skulle från början ha funnits med i den operativa gruppen

5.2. Rapporten "Samverkan för att möta unga"

Ytterligare ett konkret bidrag till den samverkansplattform som håller på att växa fram mellan organisationerna i Framtidsspår är rapporten *"Samverkan för att möta unga – möjligheter och hinder"*. Rapporten är författad av socialsekreterare Tina Smedgård, som under andra halvan av året haft sin tjänst i Framtidsspår, frikopplad från den ordinarie verksamheten. Detta har gett henne möjligheter att se på samverkan dels på olika nivåer och i projektets olika konstellationer, dels att studera sin egen myndighets verksamhet, dess motiv för samverkan och reflektera kring metod- och verksamhetsutveckling. I rapporten går hon igenom hur samverkan har löpt och vilka utmaningar man står för, ur ett organisations-, lednings-, verksamhets- och myndighetsperspektiv. Hon redogör för framgångsfaktorer och hinder, så som de identifierats vid ett metodseminarium i samband med ett styrgruppsmöte under hösten om samverkan.

I sin rapport ger Tina konkreta råd sett ur vardera av de nämnda perspektiven. När det gäller myndighetsperspektivet avser det den myndighet hon kommer från, Socialtjänsten, och där finns också de mest långtgående förslagen på nödvändiga organisationsförändringar och metodutveckling för att bättre kunna möta ungas behov.

Precis som mellan organisationerna i Framtidsspår behöver enheterna inom Socialtjänsten samverka och kommunicera bättre med varandra, konstaterar hon. Alla måste ha målet den enskildes bästa för ögonen, inte den egna enhetens prestige. För att komma vidare ger hon konkreta förslag: handläggare från olika enheter bör träffas för information och erfarenhetsutbyte men även göra fältstudier i varandras verksamheter, för att nå ökad förståelse och se möjligheter till ökad samverkan mellan enheterna inom Socialtjänsten. Vidare utvecklar hon ett förslag om gränsöverskridande teamarbete, vilket enligt förslaget skulle vara både kostnadseffektivt och göra att Socialtjänsten på ett bättre sätt skulle kunna utföra sitt uppdrag, till fördel för den enskilde individen. Precis som folkhälsosamordnare Siv Andersson konstaterat i olika sammanhang (bland annat i förra utvärderingsrapporten av Framtidsspår) att handläggarna måste ut från kontoren, handlar också Tina Smedgårds förslag om detta.

Även Hellevi Sandström är inne på det spåret i vårt samtal. En följd av den mediala bild som målats upp av socialtjänsten, som emellanåt förstärks i granskande samhällsprogram, gör att man dokumenterar precis allting, vilket gör handläggarna mer låsta vid datorn än att vara ute närmare klienterna. *"Man vill ha ryggen fri helt enkelt. Den syn som finns i samhället på vårt jobb har förändrats. Risken är att en alltför omfattande dokumentation av allt vad som görs i ett enskilt fall, gör att man riskerar att förlora den råda tråden, att se i ett ärende vart det är på väg, vart personen är på väg"*.

"Samverkan för att möta unga" blir ett underlag i den översyn av organisationen som görs i samband med att Gunnared fått ny socialchef, menar Hellevi. Samtidigt efterlyser både hon och den nya socialchefen, Gunnel Petersson, att övriga organisationer i Framtidsspår skulle göra den här typen av analys på hur deras egen organisation kan och behöver förändras utifrån ett samverkansperspektiv. Vi återkommer till detta förslag i sista kapitlet.

5.3 Har Gunnaredslotsarna något med Framtidsspår att göra?

I slutet av 2009, i samband med att avtalet med Lugna Gatan avslutades, beslutade SDN Gunnared att inrätta Gunnaredslotsarna, ett samarbete mellan Fritid, skola, socialtjänst, polis och bostadsbolag. Åtta personer kommer att jobba i team i uppsökande fältverksamhet i stadsdelens olika delar. Syftet är att förebygga kriminalitet och utanförskap. Maria Modig, fritidschef är en av hjärnorna bakom konceptet och blir också chef för denna nya verksamhet och vårt samtal handlar till en del om Gunnaredslotsarna. Har Framtidsspår gett någon inspiration till den här verksamheten?

"Erfarenheter från Framtidsspår kan säkert ha spelat en roll", tror Maria. "Jag har i Gunnaredslotsarna kunnat dra nytta av relationer och nätverk som jag inte hade innan Framtidsspår, till exempel med bostadsbolagen, som är med i den här verksamheten." Föreningslivet finns representerat indirekt genom stadsdelens föreningssamordnare, som kommer att ha en ganska stor del av sin tjänst knuten till Gunnaredslotsarna. Verksamheten ska finnas i hela Gunnared, inte bara i Lövgärdet som är fokus i Framtidsspår.

"En viktig del som har vuxit fram i arbetet inom Framtidsspår är det förtroendekapital som byggts upp. Jag tror att de andra organisationerna har en annan syn på Fritid idag än vad de hade innan vi började, precis som jag fått en annan bild och förståelse men också frustration för den situation som t ex socialtjänsten brottas med."

5.4 Input/output – tankar om samverkan i backspegel, nuläge och inför framtiden

I likhet med förra året ställdes frågan om vad respektive organisation ger in och får ut i samverkan inom Framtidsspår. Man ombads också att reflektera över vad som kunde/borde ha gjorts annorlunda om man ser i backspegeln, vad som är de viktigaste frågorna att ta tag i i nuläget och inför projektets sista år. Alla organisationer har inte inkommit med svar men här är en kort sammanställning av det som har bedömts som viktiga inputs/outputs för den egna organisationen:

Input:

- Tid, engagemang, pengar (*Per Limdal*)
- Socialsekreterartjänsten, både input o output (*Hellevi Sandström*)
- Förtroendekapital (*Maria Modig*)
- Vi bidrar med att ge deltagarna framtidstro och förutsättningar att närma sig arbetsmarknaden genom att erbjuda en folkhögskolekurs som leder till gymnasiebehörighet; vi bidrar också med medfinansiering (*Tomas Rydsmo*)
- kunskap om vad våra hyresgäster och deras barn har för situation i Lövgärdet; vi har god kunskap och olika nätverk som kan möjliggöra projektets syfte; vissa ekonomiska och fysiska resurser; spridning till våra hyresgäster om Framtidsspårs syfte och utveckling (*Jan Nilsson*)
- bidragit med att lyfta samverkan till en högre nivå än den var tidigare (*Bengt Andreasson*)
- kunskap och erfarenhet av arbete med målgruppen, bland annat relationsbaserad metodik; förankringen i området (*Veronica Morales*)

Output:

- ✚ Nätverk; Möjligheten att göra något positivt för området; Tillfredsställelsen över det som varit lyckat (*Per*)
- ✚ Samverkan, genererar nya tankar (*Hellevi*)
- ✚ Förtroendekapital (*Maria*)
- ✚ Nätverk; lär oss nytt om samverkansformer; skapar ett brofäste i Angered för en fortsatt relation dit (*Tomas*)
- ✚ kunskap om andra organisationer och hur vi kan samarbeta i och utanför projektet; Vi hoppas hjälpa hyresgäster(föräldrar) till barn som inte klarat av att uppnå betyg för framtida studier; Lugnare områden och mindre skadegörelse (*Jan*)
- ✚ vi har större möjligheter att förändra strukturer om vi gör det i bred konstellation med andra (*Bengt*)
- ✚ utbyte av kompetens och erfarenhet; genom samverkan får vi tillgång till varandras verktyg, vi får en större verktygslåda för att arbeta med målgruppen unga (*Veronica*)

Vad kunde ha gjorts annorlunda?

- ✓ När projektet började så uppfattade jag att en central del var att det inte var individerna i utanförskap det var "fel" på utan att vi i respektive organisation måste ändra vårt förhållningssätt. Jag trodde att projektet skulle innebära något om detta vilket jag inte upplevt under genomförandetiden. Kanske skulle vi jobbat mer med att ha samma målbild (*Per*)
- ✓ Hade varit bra att ha teman på styrgruppsmötena, att alla organisationer hade fått presentera sig ordentligt (*Maria*)
- ✓ Eftersom projektet bygger på person i organisation är det viktigt att rätt person/mandat finns som företrädare för respektive organisation (*Jan*)
- ✓ Organisationerna som ingår bör skriva på ett "avtal" under den tiden projekten pågår så kontinuitet kan uppnås både för ekonomi och medverkan, (*Jan*)
- ✓ Skolan är ett eget kapitel. Vi gick in med olika föreställningar, och sedan som ryggmärksreflex tittade vi på socialtjänsten och funderade på varför de inte löste problemet, istället för att äga det tillsammans. Men under det här året har samverkan bestått det provet, vi löste problemet och gjorde det rätt prestigelöst (*Bengt*)
- ✓ Det fanns en sårbarhet i projektet att så mycket kretsade kring projektledaren, något jag signalerade redan i våras (*Bengt*)
- ✓ Vi har haft en krånglig finansiering, delvis för att vi ville göra så mycket. Det är viktigt att få på papper vad parterna kommer överens om, skriva avtal. (*Bengt*)
- ✓ Styrningen och förankringen av de olika momenten från vision till de faktiska aktiviteterna har inte varit tillräckligt strukturerad. Vi har trott mycket på den goda viljan, men inte tagit fram en strukturerad metod att göra det på. (*Veronica*)
- ✓ Kontinuerligt göra prioriteringar och uppföljningar gentemot uppsatta mål (*Veronica*)
- ✓ Renodla varje projekt för att inte finansiering eller operativ verksamhet skall bli rörig och förvirrad(intern fråga för projektägaren) (*Veronica*)

Vad är då viktiga frågor att ta tag i inför projektets sista år?

- En fortsättning av Ljungskiles verksamhet i någon form, helst med någon del i Lövgärdet (*Per*)
- Starta ett BASE projekt vad gäller boendet (*Per*)
- Ev. hitta beröringspunkter mellan Framtidsspår och ett annat projekt, MP4, som innebär upprustning av utemiljön bakom Kyrkan, Rävlyan, Badplatsen samt gångstråket mellan dessa platser. Arbetslag som röjer sly kommer att etableras = praktikplatser (*Per*)
- Förankra projektet ordentligt i alla organisationer (*Hellevi*)
- Gör en översiktlig tidsplan för hela 2010 där alla möten ingår (*Hellevi*)
- Planera för ett större event där vi slår fast hur fortsättningen ska se ut (*Hellevi*)
- Fokus på arbetsmarknadsfrågorna: hur får vi in ungdomar i arbete? Det måste vara den diskussionen det handlar om – i operativa gruppen om individer, i styrgruppen som en strukturell fråga (*Maria*)
- Vi behöver prata om vår gemensamma målbild (*Maria*)
- Om Ungdomsrådet: varför samlar man ungdomar, det måste ha klart syfte. Vad ska de prata om – vem lyssnar på dem, vem är mottagare? (*Maria*)
- Vi överväger en ny satsning med statliga pengar på 1-2 grupper om 15 deltagare i åldrarna 18-24 år (*Tomas*)
- SDN tar nya krafter och hopp om "BACE" projekt i Framtidsspår (*Jan*)
- Senaste styrgruppsmöte verkar lovande nytändning och entusiasm, Även tankar om hur samarbetet skall pågå efter projektets slut framkom. Jag är övertygad om att vi har skapat en bas för fortsatt samarbete (*Jan*)
- Gunnaredslotsarna kommer troligen att tillföra ungdomar till projektet, också detta är en förutsättning för fortsättning i projektets anda (*Jan*)
- Skolformen, det måste finnas en folkhögskoleform som kompletterar gymnasiet; boendemodellen BASE ska komma igång; upphandlad arbetsträning kopplad till sysselsättning/social träning ska finnas; etablerad samverkan kring de här tre formerna + Gunnaredslotsarna; ungdomsrådet har hittat en varaktig form. Om vi har gjort alla de här fem delarna vid årets slut kan vi göra high five på nyårsafton! (*Bengt*)
- Ta lärdom av våra missar – vara tydliga och strukturerade, med tät uppföljning av alla aktiviteter (*Veronica*)
- Vi måste göra en tids-/åtgärdsplan där det tydligt framgår vem som ansvarar för vad. (*Veronica*)
- Om vi vill lämna efter oss ett samverkansnätverk så måste vi lägga prio på det. (*Veronica*)

6 Med sikte på framtiden – några reflektioner vid början av sista året i projektet

Projektet Framtidsspår är redan på väg in i slutspurten, sista året är påbörjat. I slutet av år 2010 ska det summeras vad som har blivit och inte blivit. Mycket har hänt under året, som vi speglade inledningsvis och som de olika informanterna också relaterat till i intervjuerna. Jag vill peka på sex områden, som jag tror är avgörande för att projektet ska kunna sluta med flaggan i topp, flera av dem är redan nämnda i listan ovan.

6.1. Fokus arbetsmarknad

Framtidsspår är ett arbetsmarknadsprojekt inom socialfondsprogrammet. Det har varit otydligt för många, under alldeles för lång tid, särskilt i den operativa gruppen, men i viss mån också bland de som har anställningar knutna till projektet. Det får inte råda någon tveksamhet kring det här när projektet går in på sitt sista år. Genom de nya kurser som startar i regi av Ljungskile folkhögskola och Folkhögskolan i Angered, tillsammans med boendeplattformen och base-projektet med unga på väg in mot arbetslivet, med sysselsättningsdel och planer på en upphandlad arbetsträning – genom allt detta skapas förutsättningar för att både inåt och utåt tydliggöra Framtidsspår som ett arbetsmarknadsprojekt.

Det betyder inte att den sociala dimensionen ska glömmas bort. I det övergripande målet för Framtidsspår nämns med den breda penselns drag – ”att förebygga att unga människor hamnar i utanförskap” – och det som kan betraktas som en väg att gå - ”att underlätta ungas etablering på arbetsmarknaden”. För att nå dit har Framtidsspår inte velat ensidigt satsa bara på arbetsmarknadsinsatser, utan också på sociala aktiviteter, som musik, tjejgrupper, ungdomsråd etc. Det som hänt är emellertid att sambandet brustit, att det inte varit klart för alla gruppleddare kopplingen mellan de olika aktiviteterna och det övergripande målet med projektet. Det behöver bli tydligare. I ett sådant perspektiv blir viktiga frågor för den Operativa gruppen att samverka om vilka traditionella och otraditionella vägar som finns in på arbetsmarknaden. Hur talar man med ungdomar och hur kan projektets olika verksamheter vara ett stöd för unga på väg in mot arbetsmarknaden? För styrgruppen gäller det att identifiera hinder och hur man kan överbrygga dessa hinder. Här ligger nyckeln för att nå strategisk framgång på ett strukturellt plan.

Ett led i att lägga ett tydligt fokus på arbetsmarknadsperspektivet är också att involvera Arbetsförmedlingen som direkt samarbetspartner, också med siktet inställd på den långsiktiga samverkan efter projektets slut.

6.2. Fokus långsiktig samverkan

Att samverkan har kommit långt och att det finns klara vinster med den vittnades om redan i förra rapporten. Under året har denna samverkan satts på prov, både genom den diskussion som uppstod kring Folkhögskolans elever och deras försörjning – försörjningsstöd kontra CSN – och om verksamheten vid Ingången. Samtidigt har året varit turbulent med många dramatiska händelser i form av bilbränder och skadegörelse i stor omfattning i olika stadsdelar runt om i Göteborg och varken Gunnared i stort eller Lövgärdet har varit förskonat från detta fenomen.

Under förra året började en försiktig diskussion om former för fortsatt samverkan och om styrgruppen ska finnas kvar efter projektiden. Men samverkan har under den senaste tiden tagit flera ytterligare steg och blivit mer konkret genom de nya insatser som nu har startat eller är på gång: Boendeplattformen, Gunnaredslotsarna, Folkhögskolecentrum. I alla de här verksamheterna/planerna är flera av samarbetsorganisationerna i Framtidsspår involverade. Hur ska en långsiktig samverkan och styrning av de här verksamheterna se ut? Det finns klara fördelar med att försöka samordna styrning, vilket skulle kunna ge de olika organisationerna större genomslag, ökad effekt i resp satsning genom ett kontinuerligt utbyte med andra aktörer och insatser. Om man bedömer att det inte är möjligt med en gemensam styrgrupp för dessa olika satsningar, eftersom det delvis är olika aktörer i de olika verksamheterna, bör en tydlig kommunikation och former för utbyte

ändå läggas in och planeras för. Sammantaget finns här så många olika vitala delar som var för sig men i ännu större utsträckning tillsammans, svarar mot det övergripande syftet i Framtidsspår om att verka förebyggande. Om alla inblandade ska ha ett helhetsgrepp kring målgruppen unga är det viktigt att så långt möjligt samordna denna samverkan. Former för hur detta ska ske är redan igång och bör intensifieras i styrgruppen.

6.3. Fokus organisation och kommunikation

Projektledarens sjukskrivning tydliggjorde den svaghet som Framtidsspår, i likhet med många andra projekt, led av, nämligen att för mycket vilar på en persons axlar. Fördelning och kommunikation behövs, inte bara för enskilda individer som annars kan bli överlastade och utbrända, men för att organisationerna ska vara med och tillsammans ta projektet vidare. En förutsättning för det är en fungerande kommunikation. Både när det gäller organisation och kommunikation behövs mycket kraft läggas. Projektledarskapet är nu delat mellan Bengt och Veronica. Det är bra, både ur organisatorisk roll och för att riskhantera det faktum man tidigare ställdes inför. Det är nu av yttersta vikt att denna nya konstellation projektledare organiserar årets arbete i projektet och kommunicerar det på ett tydligt och klart sätt till alla berörda grupper. Att göra en tidsplan där alla möten finns inprickade har nämnts av flera stycken i intervjuer. Framförhållning och planering är avgörande. Den operativa gruppen måste ha klart för sig vad huvudsyftet med projektet är och bli målinriktad utifrån det. Projektets mål och aktiviteter måste kommuniceras med alla berörda grupper. Fortlöpande bör en tätare information/kommunikation ske från projektledningen till både styrgrupp och operativ grupp.

6.4. Fokus lärande och implementering, tillgänglighet och jämställdhet

Hur tar varje organisation hand om vad man lärt? Det påtalades av socialtjänsten att den djupdykning i de här frågorna som Tina gjorde avseende Socialtjänsten, som en konsekvens av samarbetet i Framtidsspår, borde göras också för övriga organisationer som är med i Framtidsspår. De flesta organisationer hade nog gärna sett att man haft möjligheter att under lång tid ha en anställd resurs som kunde sitta vid sidan av och titta på sin egen verksamhet i perspektiv. Men den krassa verkligheten är att det bara har varit möjligt att finansiera en sådan lösning inom projektets ram – nämligen för Socialtjänsten. Det är viktigt att betona att den här tjänsten skapades utifrån projektet och även till stora delar med finansiering från projektet.

Hur ska övriga organisationer göra då? Hur påverkar den gemensamma samverkan dem i deras hemmaorganisationer? Förändras de till en följd av samverkan? Det här är intressanta och viktiga frågor som kanske kan vara underlag för slutrapporten att titta närmare på. För att komma vidare kan ett lärandeseminarium om implementering av samverkan i den egna organisationen, vara en framkomlig väg. Detta bör diskuteras mer specifikt.

Kopplat till detta bör knytas frågor om jämställdhet och tillgänglighet. Vad har projektet lärt oss hittills? Hur har verksamhet och mål anpassats med avseende på jämställdhet och tillgänglighet? Flera av projektets verksamheter, har ett tydligt jämställdhets- och tillgänglighetsperspektiv. Det har redan nämnts i samband med redogörelsen av verksamheterna i folkhögskolan och Ingången, men kan också sägas till exempel om de tjejgrupper som bedrivs. Kopplat till detta finns intressanta

lärdomar att dra, inte minst från projektet Stadsdelsdialog, som Göteborgs Räddningsmission driver med stöd av Ungdomsstyrelsen och Allmänna Arvsfonden. Syftet med projektet är att motverka mäns våld mot kvinnor inklusive hedersvåld. Målgrupper för projektet är vuxna som arbetar med unga i stadsdelen Gunnared, beslutsfattare och ungdomar från 13-24 år. Aktiviteter är föreläsningar, seminarier och dialoggrupper. Här finns mer att göra i att se på synergieffekter och ömsesidigt lärande.

6.5. Fokus strukturförändringar och strategisk påverkan

I ansökan definieras en tredje målgrupp som inte alls har uppmärksammats ännu – ”det omgivande externa samhället” med målet att påverka strukturer som försvårar för ungas etablering. Den modell som tas fram inom ramen för projektet skall fungera som ett spridnings- och inspirationsverktyg för andra stadsdelar eller kommuner.

När nu mycket av både initiala svårigheter och den kris projektet befann sig i under slutet av förra året, tycks gå mot sin lösning, finns mycket spännande att kommunicera ut mot andra aktörer i det omgivande samhället. Hur ska det här ske? Ansökan talar om en slutkonferens och en bok med ungas berättelse – ”expertutlåtande från unga”. I de intervjuer jag gjort med ungdomarna i folkhögskolan finns mer stoff att hämta för en sådan bok. Idén bör också kommuniceras med folkhögskolan som skulle kunna göra ett projekt av detta, kanske både med den grupp som avslutar i maj och med de nya introduktionskurserna som drar igång i vår. I en sådan här bok bör skivan Framtidsspår också flikas in. Det här skulle vara ett utmärkt verktyg för spridning. Planer finns för deltagande i en kommunal ungdomskonferens i slutet av augusti eller början av september. Kanske kan en sådan produktion vara klar redan då. Om inte då så är ett annat utmärkt tillfälle för release i samband med en planerad slutkonferens under slutet av 2010. Om en sådan konferens ska bli verklighet och nå spridning måste planeringen för den starta snarast. Viktigt är att både berätta om det konkreta projektexemplet Framtidsspår för att ge inspiration och hopp till andra aktörer, men också att lyfta frågorna strukturellt. På så vis bidrar man till det som är ett av de bärande kriterierna i Socialfonden, nämligen Strategisk påverkan.

6.6. Fokus ungas röst

Detta område hänger intimt samman med ovanstående. Ungdomar i projektet har en unik kunskap som är viktig att förmedla. I intervjuerna har de berättat om hur de hittat sin motivation och inre drivkraft genom de metoder och stödverktyg som projektet tillhandahållit – en studiemiljö, där var och en fått utrymme för sina behov och sina drömmar. Om projektet lyckas fånga de här nutidsfragmenten av ungas livsvillkor har man kommit långt på väg mot det övergripande målet att förebygga att unga människor hamnar i utanförskap och genom detta främja ungas väg till etablering på arbetsmarknaden.

Redan i förra rapporten uppmärksammades att unga gärna ville vara delaktiga i projektet. Det ledde till att ett ungdomsråd bildades under våren 2009, som sedan fört en ganska tynande tillvaro. Om ungdomsrådet ska fortsätta måste det få både en klarare ledning, men också ett tydligare uppdrag och mål. Vilket syfte ska det ha, hur ska representationen gå till och vilket mandat kan ett ungdomsråd ha? Jag har inga färdiga svar på detta, men vill bara peka på en större tydlighet om ett ungdomsråd ska finnas.

Till sist

Projektet Framtidsspår har fört en ganska spretig tillvaro under året och som läsaren märker finns här många olika bilder. Det är till sist ett intryck jag vill förmedla: det finns sällan några svartvita enkla svar på de stora frågor projekt av den här arten avhandlar. Vi vill så gärna förenkla tillvaron till att prata om lyckade och misslyckade projekt. Sanningen är oftast någonstans mittemellan. Om man ska komma vidare och lära och utvecklas av sina erfarenheter gäller det att ta vara på både sina lyckade och mindre lyckade erfarenheter, något som jag vill skicka med och önska till projektets alla samverkande organisationer.

Informanter

Bengt Andreasson, projektledare, Göteborgs Räddningsmission

Veronica Morales, enhetschef, Göteborgs Räddningsmission

Jan Nilsson, distriktschef, Bostads AB Poseidon

Per Limdal, fastighetschef, Stena Fastigheter

Tomas Rydsmo, rektor, Ljungskile folkhögskola

Hellevi Sandström, enhetschef, SDF Gunnared/Individ och familjeomsorg

Tina Smedgård, socialsekreterare, SDF Gunnared/Individ och familjeomsorg

Maria Modig, fritidschef, SDF Gunnared

Och ett särskilt stort tack till Assal, Carrar, Danial, Edona, Hussein, Jian, Jwan, Linor, Marwa, Milad och Paul – elever vid Ljungskile folkhögskola, som frikostigt har berättat om sina mål och framtidsdrömmar

